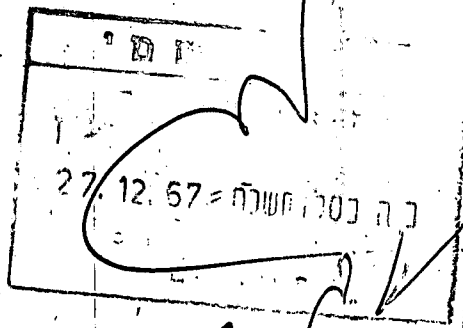

רשומות

ילקוט הפרסומים

25 בדצמבר 1967

1420

כ"ג בכסלו תשכ"ח

עמוד

590

תקנון הכנסת

החלטת הכנסת בדבר תקנון הכנסת

הכנסת קובעת בזה, כי קובץ ההוראות שבתוספת להחלטה זו הוא התקנון לענין סעיף 19 לחוק-יסוד: הכנסת¹; הוא יוסיף להיקרא "תקנון הכנסת".

קדיש לוו
יושב-ראש הכנסת

תוספת

תקנון הכנסת *

חלק א': ארגון הכנסת

פרק ראשון: יושב-ראש הכנסת והסגנים

1. יושב-ראש הכנסת והסגנים, במספר שתקבע הכנסת, ייבחרו על-ידי הכנסת בבחירות גלויות.

בחירת
היושב-ראש
והסגנים

2. חבר הממשלה או סגן שר לא יהיה יושב-ראש או סגן יושב-ראש של הכנסת.

מי לא ייבחר

3. יושב-ראש הכנסת והסגנים ייבחרו לכל תקופת כהונתה של הכנסת.

תקופת הכהונה

4. (א) עד לבחירת יושב-ראש הכנסת ימלא זקן חברי הכנסת את תפקידו של היושב-ראש.

ממלאי מקום

(ב) נתפנתה משרה של יושב-ראש הכנסת או של אחד הסגנים, ייבחרו ממלאי מקומם.

5. יושב-ראש הכנסת ינהל את עניני הכנסת, ייצג אותה כלפי חוץ, ישמור על כבודה, על סדר ישיבותיה ועל קיום תקנונה; הוא יושב-ראש בישיבות הכנסת, ינהלן, יעמיד את השאלות להצבעה ויקבע את תוצאותיה וכן התוצאות של כל הבחירות המתקיימות בכנסת.

תפקידי
יושב-ראש
הכנסת

6. (א) נעדר יושב-ראש הכנסת מישיבת הכנסת, ימלא אחד הסגנים את מקומו.
(ב) יושב-ראש הכנסת רשאי למסור, מזמן לזמן, את הנהלת ישיבת הכנסת או כל תפקיד מתפקידיו לאחד הסגנים.

תפקידי
סגני היושב-ראש

(ג) לסגן יושב-ראש הכנסת כשהוא מנהל את ישיבת הכנסת או ממלא אחד מתפקידי יושב-ראש הכנסת, יהיו כל החובות והכמכויות הנתונות ליושב-ראש הכנסת באותו מעמד.

7. יושב-ראש הכנסת לא יהיה חבר בוועדה מוועדות הכנסת, פרט לוועדת הפירושים.

חברות בוועדות

8. יושב-ראש הכנסת והסגנים רשאים להשתתף בדיוני ועדת הכנסת; יושב-ראש הכנסת רשאי להשתתף בדיוני כל אחת מוועדות הכנסת.

השתתפות
בוועדות

* אושר בכנסת ביום י"ז בתמוז תשכ"ז (25 ביולי 1967); תיקוני לשון אושרו בכנסת ביום כ"ה בחשוון תשכ"ח (28 בנובמבר 1967).

1 ס"ח תשי"ח, עמ' 69.

הרכבן של
ועדות קבועות

9. (א) הכנסת תחליט על הרכב הוועדות הקבועות, וחבריהן ייבחרו על ידי הכנסת לפי העקרון של נציגות סיעתית.

(ב) נתפנה מקומו של חבר ועדה, יבוא במקומו חבר אחר שייבחר על ידי הכנסת לפי העקרון של נציגות סיעתית.

יושב-ראש
ועדה קבועה

10. (א) ועדה קבועה תבחר לה יושב-ראש מבין חבריה, לפי המלצת ועדת הכנסת.

(ב) סגן שר לא יוכל להיות יושב-ראש ועדה.

תקופת כהונתה

11. תקופת כהונתה של ועדה קבועה תהיה כתקופת כהונתה של הכנסת.

הוועדות הקבועות
ועניניהן

12. (א) ואלו הן הוועדות הקבועות ותחומי עניניהן:

(1) ועדת הכנסת: תקבון הכנסת וענינים הנובעים ממנו; חסינות חברי הכנסת ובקשות לנטילתה; סדרי הבית; המלצות על הרכב הוועדות הקבועות והוועדות לענינים מסויימים, ויושב-ראש שלהן; תיחום ותיאום עבודת הוועדות; העברת בקשות המוגשות לכנסת מן הציבור ליושב-ראש הכנסת או לוועדות המתאימות; דיון בתלונות על חברי הכנסת; תשלומים לחברי הכנסת; דיון בבקשות ובענינים שאינם נוגעים לשום ועדה או שלא נכללו בתפקידי ועדה אחרת.

(2) ועדת הכספים: תקציב המדינה; מסים לכל סוגיהם; מכס ובלו; מילואות; עניני מטבע ומטבע-חוק; בנקאות ושטרי כסף; הכנסות והוצאות המדינה; הקשר עם מבקר המדינה.

(3) ועדת הכלכלה: מסחר ותעשייה; אספקת וקיצוב; חקלאות ודיג; תחבורה על כל ענפיה; איגוד שיתופי; תכנון ותיאום כלכלי; פיתוח; זכויות המדינה ואפוסטרופסות על הרכוש; רכוש הערבים הנעדרים, רכוש היהודים מארצות האויב, רכוש היהודים שאינם בחיים.

(4) ועדת החוץ והבטחון: מדיניות חוץ של המדינה, כוחותיה המזויינים ובטחונה.

(5) ועדת הפנים: שלטון מקומי; בנין ערים; עליה; אזרחות; עתונות ומודיעין; עדות; ארגון הדתות של יהודים ושל לא יהודים; משטרה ובתי סוהר.

(6) ועדת החוקה, חוק ומשפט: חוקת המדינה; חוקי-יסוד; חוקים וסדרי משפט.

(7) ועדת השירותים הציבוריים: בריאות; סעד; טיפול בנפגעי מלחמה ונפגעים אחרים; טיפול בעבריינים צעירים.

(8) ועדת החינוך והתרבות: חינוך; תרבות; מדע; אמנות; שידור; קולנוע; תרבות הגוף.

(9) ועדת העבודה: עבודה; עבודות ציבוריות; שיקום; שיכון; שיקום חיילים כולל משפחות החיילים ובני מלחמה; ביטוח סוציאלי.

(ב) הכנסת רשאית לבחור מזמן לזמן ועדות קבועות נוספות.

(ג) ועדת הכנסת היא המוסמכת לפסוק בחילוקי דעות בענין סמכויות הוועדות.

תפקידיה
וסמכויותיה של
ועדה קבועה

13. (א) תפקידי ועדה קבועה בתחום הענינים המסורים לה הם: דיון בהצעות חוק, בתקנות לאחר שהותקנו, בבקשות של תושבים שהוגשו לכנסת או שהוגשו לממשלה והועברו על ידיה לכנסת לדיון ולמסקנה, וכל ענין אחר אשר יימסר לדיונה על ידי הכנסת.

(ב) הועדה רשאית לדרוש מאת השר הנוגע בדבר הסברה וידיעות בענין שנמסר לדיונה או שנכנס לתחום תפקידיה, והשר חייב, בעצמו או על ידי נציגו, למסור את ההסברות או הידיעות המבוקשות.

ועדות משנה

14. (א) ועדה קבועה רשאית לבחור מזמן לזמן בוועדות משנה, ורשאית היא – בהחלטה שתתקבל ברוב של שני שלישים – להעביר את סמכויותיה, כולן או מקצתן, לוועדת משנה כזאת, פרט לסמכויות שיוחדו לה בחוק.

(ב) לחברי הוועדה שאינם נמנים על חברי ועדת המשנה תישמר זכות הסתייגות גם אם הסמכויות הועברו כולן לוועדת המשנה.

(ג) יושב-ראש ועדת המשנה ייבחר על ידי הוועדה הקבועה בשעת הקמתה של ועדת המשנה.

15. (א) החליטה הכנסת או ועדת הכנסת על העברת הצעת חוק לשתי ועדות לטיפול משותף, תורכב ועדה מיוחדת על ידי ועדת הכנסת, במספר חברים שווה מכל אחת משתי הוועדות.

ועדות משותפות

(ב) יושב-ראש הוועדה המשותפת ייקבע על ידי ועדת הכנסת מתוך חברי אותה הוועדה שלפי דעת ועדת הכנסת הענין נוגע לה יותר מבחינת תפקידיה.

(ג) לכל צרכי הדיון, לקבלת החלטות ולמסירת דינים וחשבונות תיחשב ועדה משותפת כוועדה לענין מסויים.

(ד) ועדה הרוצה להקים ועדה משותפת עם ועדה אחרת, או לקיים אתה ישיבה משותפת, תברר ותקבל את הסכמת הוועדה האחרת – פרט אם הוחלט על כך בוועדת הכנסת.

16. הכנסת תבחר מזמן לזמן, לפי הצעת ועדת הכנסת, ועדה לענין מסויים שדינה לכל דבר, פרט לתקופת כהונתה, כדין ועדה קבועה, אם לא קבעה הכנסת הוראות אחרות.

ועדות לענינים מסויים

פרק שלישי: סיעות

17. (א) כל סיעה רשאית לתת לעצמה את השם בו השתמשה בבחירות לכנסת; במקרה של התפלגות הסיעה לאחר הבחירות רשאית הסיעה אשר בה נשארו רוב החברים שנבחרו לפי רשימת המועמדים, לתת לעצמה את השם בו השתמשה בבחירות; כל שם אחר טעון אישור ועדת הכנסת.

שם הסיעה ומענה

(ב) כל סיעה תודיע את מענה בכתב ליושב-ראש הכנסת, וההזמנות וההודעות המיועדות לסיעה יישלחו לפי המען הזה.

18. (א) כל סיעה רשאית לקבל חדר בבנין הכנסת למטרת עבודתה; הוראה זו תבוצע בהתחשב עם האפשרויות הטכניות של הכנסת.

עבודת הסיעות

(ב) עובדיה הקבועים של סיעה – שמספרם ייקבע בשים לב לגודל הסיעה ולא יעלה על חמישה – זכאים לכניסה חפשית לבנין הכנסת ולמשרדיה.

פרק רביעי: חברי הכנסת

19. כל חבר הכנסת חייב להודיע ליושב-ראש הכנסת את המען לפיו יישלחו לו הזמנות, מען והודעות הודעות ומסמכים; משלוח לפי מען זה ייחשב כהודעה מספיקה.
20. חבר הכנסת הנוסע לחוץ לארץ חייב להודיע על כך ליושב ראש הכנסת ולציין את זמן שהותו בחוץ-לארץ ומקום הימצאו.
21. על חברי הכנסת להתמיד לפי מיטב יכולתם בהשתתפות בישיבות מליאת הכנסת ובישיבות הוועדות שהם חברים בהן.
22. כתב התפטרות של חבר הכנסת שנבצר ממנו להגישו אישית ליושב-ראש הכנסת, כאמור בסעיף 40 לחוק-יסוד: הכנסת, יישלח —
 - (1) מן הארץ — על ידי מי שהוסמך לכך בכתב על ידי יושב-ראש הכנסת;
 - (2) מחוץ לארץ — על ידי נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל;
 מי שהוסמך כאמור בפסקה (1) והנציג האמור בפסקה (2) יאמת על גבי ההתפטרות את חתימת חבר הכנסת וירשום עליו את יום החתימה.

פרק חמישי: מזכירות, תקציב ועובדים

23. לכנסת תהיה מזכירות שתעבוד בפקוחם של יושב-ראש הכנסת והסגנים.
24. יושב-ראש הכנסת יביא לאישור ועדת הכנסת את הצעת התקציב השנתי של הכנסת, והוא אחראי לביצועו.
25. יושב-ראש הכנסת רשאי להזמין עובדים ולהטיל עליהם תפקידים שונים, והוא אחראי לפעולתם.

חלק ב': עבודת הכנסת

פרק ראשון: ישיבות

26. (א) הכנסת תקיים ישיבות בימים ב', ג' וד'.
 (ב) יושב-ראש הכנסת, באישור ועדת הכנסת, רשאי לקבוע את מספר הישיבות השבועיות וזמניהן, והוא רשאי באישור כאמור, לבטל ישיבה, לקבוע ישיבה נוספת וזמניה — אם באחד הימים האמורים בסעיף קטן (א) ואם ביום חול אחר — ולקבוע את היום בו יסתיים כנס הכנסת, בשים לב לסעיף 31 לחוק-יסוד: הכנסת.
 (ג) יושב-ראש הכנסת רשאי לשנות זמניה של ישיבה ולקבוע הפסקה של ישיבה.
27. (א) ישיבות הכנסת יהיו פומביות מלבד אם החליטה הכנסת לשבת בדלתיים סגורות, כאמור בסעיף 27 לחוק-יסוד: הכנסת, בדיון על ענין מסוים, או שהממשלה דרשה כך והדרישה נתמכה על-ידי שלושים חברי הכנסת.

(ב) הוגשה למליאת הכנסת הצעה לדון בענין מסויים בדלתיים סגורות ונתמכה על-ידי עשרה חברי הכנסת לפחות. ידבר חבר הכנסת אחד בעד ההצעה וחבר הכנסת אחד נגדה; דיון זה יתנהל אף הוא בדלתיים סגורות.

פרוטוקול

28. (א) בישיבות הכנסת, וגם בישיבותיה הסגורות, יתנהל פרוטוקול סטנוגרפי שיכיל את כל מהלך הדיונים, את ההצעות ואת תוצאות ההצבעה.

(ב) כל חבר הכנסת רשאי לקבל העתק מהפרוטוקול, חוץ מפרוטוקול של דיון שהתנהל בישיבה סגורה.

(ג) הפרוטוקול יפורסם ב"דברי הכנסת", חוץ מפרוטוקול של ישיבה סגורה; על ישיבה כזו יפורסם ב"דברי הכנסת" בצורה זו: "ישיבת הכנסת מס' לפי החלטת הכנסת היתה הישיבה סגורה".

(ד) ראה יושב-ראש ישיבה לאסור פרסומו של דבר לפי סעיף 28 לחוק-יסוד: הכנסת, ויודיע מעל במת הכנסת עד לנעילת אותה הישיבה שהדבר אסור לפרסום ולא ייכלל בפרוטוקול; אם ננעלה הישיבה, יתן הוראה בכתב שהדבר יימחק מן הפרוטוקול ויודיע על כך לחבר הכנסת הנוגע בדבר.

29. ועדת הכנסת, והיא בלבד, רשאית להחליט על פרסום הפרוטוקול של ישיבה סגורה, או חלק ממנו, או על פרסום החלטות שנתקבלו בישיבה סגורה, או חלק מהן.

התרת פרסום

פרק שני: סדר היום

30. (א) סדר היום לישיבות הכנסת ייקבע על ידי יושב-ראש הכנסת על פי הצעות הממשלה, מלבד לישיבה אחת בכל שבועיים שתוקדש לדיון בהצעות חברי הכנסת (להלן – הישיבה הדו-שבועית).

קביעת סדר היום

(ב) יושב-ראש הכנסת יודיע לחברי הכנסת לא יאוחר מביום ו' על סדר-היום לישיבות הכנסת במשך השבוע שלאחר ההודעה.

(ג) בשתי ישיבות בכל שבוע תוקדש חצי שעה לתשובות על שאלות; יושב-ראש הכנסת והסגנים יקבעו את הישיבות והמועדים שבהם יינתנו התשובות על שאלות, ויודיעו על כך לחברי הכנסת מראש.

31. (א) הצעות לסדר היום של הישיבה הדו-שבועית יוגשן על-ידי חברי הכנסת בכתב ליושב-ראש הכנסת, ויאושרו על ידיו.

הצעות
חברי הכנסת
לסדר-היום

(ב) היושב-ראש והסגנים יקבעו את סדר-היום לישיבה הדו-שבועית בהתחשב עם גודל הסיעות להן משתייכים בעלי ההצעות.

(ג) באין הצעות מאושרות כאמור לסדר היום של הישיבה הדו-שבועית, או אם נותר זמן בישיבה זו אחרי גמר סדר יומה, תמשיך הכנסת לדון בסדר היום שנקבע על פי הצעות הממשלה.

(ד) באין הצעות לסדר היום של ישיבה המיועדת לדיון בהצעות הממשלה, תוקדש הישיבה לדיון בהצעות שאושרו כאמור בסעיף קטן (א).

(ה) ליד הסעיף של הנושא בסדר-היום יצויין שמו של חבר הכנסת שהגיש את ההצעה.

32. (א) יושב-ראש הכנסת רשאי, אם מיזמתו ואם על פי הצעת הממשלה, להכניס שינוי בסדר הסעיפים שנקבעו לדיון בישיבת הכנסת, פרט לישיבה הדו-שבועית.

(ב) הציעה הממשלה תוספת סעיף לסדר היום, יחליט על ההצעה יושב-ראש הכנסת.

33. (א) הממשלה רשאית למסור בכל עת הודעה או הצהרה בכנסת.

(ב) לפי דרישת שליש מחברי הכנסת יקויים דיון על הודעת הממשלה או הצהרתה לאחר 24 שעות מזמן מסירתה, אולם הממשלה רשאית לדרוש את דחיית הדיון ל-48 שעות לאחר מסירת ההודעה או ההצהרה.

34. (א) חבר הכנסת רשאי להגיש ליושב-ראש הכנסת הצעה להעמיד ענין דחוף על סדר היום לדיון מיד.

(ב) ההצעה תוגש בכתב עד לשעה 12 בצהריים של היום הקודם ליום הדיון המוצע.

(ג) יושב-ראש הכנסת והסגנים רשאים לדחות את העמדת ההצעה לדיון מיד אם דחיפותה אינה נראית להם.

(ד) דחו היושב-ראש והסגנים את הצעת חבר הכנסת, ולא קיבל החבר את נימוקי הדחייה, יעביר היושב-ראש את ההצעה לוועדת הכנסת כסעיף-האשון בישיבתה הקרובה.

(ה) החליטה ועדת הכנסת על העמדת הענין על סדר יומה של הכנסת, יהיה הדיון בו באותו המושב השבועי בו נתקבלה ההחלטה.

35. (א) כל סיעה רשאית להציע לסדר היום סעיף על הבעת אי-אמון לממשלה; סעיף זה יידון בישיבה הרגילה הקרובה, שלא באותו יום שהוצעה, וידחה דיון בכל סעיף אחר.

(ב) בסיום הדיון בכל סעיף העומד על סדר-היום, רשאית סיעה להציע הבעת אי-אמון לממשלה; ההצבעה על ההצעה תהיה בישיבה הרגילה הקרובה, שלא באותו יום שהוצעה, ולפני כל הצבעה אחרת באותו סעיף של סדר-היום.

(ג) בהצעה לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף קטן (ב) יש לציין את עילת ההצעה.

36. (א) שלושים חברי הכנסת הדורשים לכנס כנס מיוחד של הכנסת רשאים לפרט בדרישתם נושא אחד או שני נושאים לסדר יומו של הכנס המיוחד.

(ב) פורט בדרישה נושא אחד, יעמידו יושב-ראש הכנסת והסגנים נושא זה על סדר יומו של הכנס המיוחד כהצעה דחופה לסדר היום; פורטו בדרישה שני נושאים, יעמידו יושב-ראש הכנסת והסגנים את שני הנושאים על סדר יומו של הכנס המיוחד כהצעות דחופות לסדר-היום לפי הסדר שצויין לכך בדרישה, ובאין ציון כזה בדרישה – לפי הסדר שבו הם מופיעים בדרישה.

פרק שלישי: שאילתות

37. (א) חבר הכנסת רשאי לפנות לשר בשאלתה על ענין עובדתי שבתחום תפקידיו של השר הנשאל; לא היה ברור לשואל מי הוא השר שלתחום תפקידיו שייך נושא השאלה, יפנה את השאלתה לראש הממשלה על מנת להעבירה לשר הנוגע בדבר.

(ב) השאלתה תנוסח בקיצור, נמרץ ובצורת שאלה בלבד, תיחתם על ידי השואל ותוגש ליושב ראש הכנסת בשלושה עותקים.

- (1) פרסום כל שם או גילוי דברים שפרסומם אינו הכרחי להכנת השאלה;
- (2) ויכוח, חריצת משפט, כינוי או ביטוי מעליב;
- (3) בקשה לחוות דעה או לפתרון שאלה משפטית מופשטת, או למתן תשובה על הצעה היפותטית;
- (4) פגיעה בכבוד הכנסת או במוסר המקובל.

תשובה שלא בפני הכנסת

39. בכל שאלתה רשאי השואל לבקש -

- (1) שהתשובה לא תיקרא בכנסת, אלא תישלח לפי מענו;
- (2) שהתשובה לא תיקרא בכנסת, אולם תפורסם בדברי הכנסת.

העברת שאלתה

40. (א) יושב-ראש הכנסת יעביר את השאלתה לשר שאליו היא מופנית, אם לא יראה אותה כפסולה לפי התקנון או לפי התקדימים; שאלתה שהעביר יושב-ראש הכנסת, כשרה לפי סעיף 38.

(ב) פסל יושב-ראש הכנסת את השאלתה, יודיע על כך בכתב, עם הנימוקים, לשואל.

סירוב למתן תשובה

41. השר הנשאל רשאי לסרב להשיב על השאלתה אם התשובה ברכים יכולה, לפי דעתו, לפגוע בענייני המדינה. עליו לציין בתשובה בכתב שהסירוב בא מחמת סיבה זו.

תקופה לתשובה לשאלתה

42. (א) השר הנשאל חייב להשיב על השאלתה, או להודיע על סירובו להשיב, תוך 21 יום מקבלת השאלתה.

(ב) נבצר מן השר להשיב תוך 21 יום מקבלת השאלתה, יודיע בכתב ליושב-ראש הכנסת ולשואל, לפני עבור אותם 21 יום, את סיבת העיכוב ואת המועד שבו ישיב; ובלבד שמועד זה לא יהיה מאוחר מ-21 יום נוספים, אלא בהסכמת יושב-ראש הכנסת.

(ג) עבר המועד, והשאלתה לא נענתה תוך 7 ימים נוספים, יקבע יושב-ראש הכנסת מועד למתן תשובה על השאלתה ויודיע עליו לשר הנשאל; ובאותו מועד תונח השאלתה על שולחן הכנסת. לא השיב השר הנשאל באותו מועד - יודיע על כך יושב-ראש הישיבה לכנסת.

(ד) ימי פגרה לא יובאו במנין התקופות הנזכרות בסעיף זה.

המצאת שאלתה לחברי הכנסת

43. (א) שאלות שהועברו לשרים הנשאלים יסומנו בשמות השואלים ובמספרים לפי סדר קבלתם על ידי יושב-ראש הכנסת.

(ב) נוסח השאלות שנקבעו בסדר היום של ישיבה לשם מתן תשובה, יונח על שולחן הכנסת.

דין בשאלתה

44. (א) יושב-ראש הכנסת יודיע את מספר השאלתה שעלתה על סדר היום ושם השואל, והשר הנשאל יקרא את תשובתו; על תוכן התשובה חלות כל ההגבלות הקבועות בסעיף 38 לגבי השאלתה.

(ב) השר הנשאל יכול להיות מיוצג על-ידי שר אחר.

(ג) השואל רשאי, אחר שמיעת התשובה, לשאול בעל-פה שאלה קצרה נוספת, ובלבד שתהא נובעת מתוכן התשובה.

(ד) נשאלה שאלה נוספת, יענה הנשאל תשובה בעל-פה, אולם רשאי הוא לסרב לתת תשובה מהטעמים הנזכרים בסעיפים הקודמים או לדחות את מתן התשובה לישיבת הכנסת הבאה המיועדת לשאלתו; השר הנשאל רשאי לדרוש כי השאלה הנוספת תוגש כשאלתה חדשה, ועליה חייב הוא להשיב תוך 7 ימים מיום קבלתה.

פרק רביעי: סדר הדיונים — הנראות כלליות

סימן א': סדר הנאומים

צורת הדיון

45. הדיונים בכנסת הם סיעתיים או אישיים.

הנושאים לדיון
סיעתי

46. אלה הנושאים שהדיון בהם הוא סיעתי:

- (1) כינון הממשלה או התפטרותה;
- (2) הצעת תקציב;
- (3) מדיניות החוץ;
- (4) מדיניות הבטחון;
- (5) נושא שאחת הסיעות הודיעה עליו ליושב-ראש הכנסת שהיא תציע בו אי-אמון לממשלה;
- (6) נושא שהממשלה הודיעה עליו ליושב-ראש הכנסת שהיא תראה בהצבעת הכנסת בו ענין של הבעת אמון או אי-אמון;
- (7) נושא שעשרה חברי הכנסת או שתי סיעות שמספר חבריהן ביחד אינו פחות משמונה, דרשו שהדיון בו יהיה סיעתי.

הנהל בדיון
סיעתי

47. בדיון סיעתי —

- (1) תקבע ועדת הכנסת את הזמן שיוקצב לדיון והוא יחולק בין הסיעות לפי גודלן, ובלבד שבדיון שהוקצבו לו 4 שעות יהא לכל סיעה 10 דקות לפחות, ובדיון שלמעלה מזה — 15 דקות לפחות;
- (2) תודיע כל סיעה ליושב-ראש בכתב את שמות חבריה שישתתפו בדיון, תור הופעתם והזמן שיינתן לכל אחד מהם;
- (3) יקבע היושב-ראש את תור הנאומים בין הסיעות בזו אחר זו בהתחשב בגודלן; אולם במחזור הראשון של הנאומים —
- (א) הגדולה שבסיעות האופוזיציה תיקרא לנאום ראשונה;
- (ב) הגדולה שבסיעות הקואליציה תהא רשאית להעמיד נואם שני אם הוקצבו לדיון 3 שעות לפחות, ונואם נוסף אם הוקצבו לדיון 8 שעות לפחות.

הנהל בדיון
אישי

48. בדיון אישי —

- (1) רשאי כל חבר הכנסת להודיע ליושב-ראש בכתב על רצונו להשתתף בדיון, ושמו יירשם ברשימת הנאומים;
- (2) יקבע היושב-ראש את הזמן שיוקצב לנאום ואת תור הנאומים, והוא רשאי לקבוע את הזמן הכולל לדיון זה ולמתוח קו;

(3) חבר הכנסת שביקש לקבוע לו זמן אחר לנאומו, נענים לבקשתו אם הדבר ניתן במסגרת הזמן שהוקצב לדיון, אך חבר הכנסת שלא הודיע שייעדר מן הישיבה בשעה שיגיע תורו לנאום, והיושב-ראש קורא בשמו והוא אינו נמצא באולם, מפסיד את רשות הדיבור באותו דיון.

49. חבר הממשלה המדבר בשמה רשאי לבקש את רשות הדיבור בכל שלבי הדיון, בין סיעתי ובין אישי.

רשות הדיבור של חבר הממשלה

50. נמסרה הודעה על התפטרות של שר לפי סעיף 11 (ג) לחוק המעבר, תש"ט-1949², רשאי השר המתפטר ליטול את רשות הדיבור מיד לאחר ההודעה.

רשות הדיבור של שר שהתפטר

51. בכל סעיף העומד בסדר יומה של הכנסת יפתח הדיון ויסוכם לפי כללים אלה:

פתיחת הדיון וסיכום

- (1) בנושא שהביאה הממשלה יפתח ויסכם שר או סגן-שר;
- (2) בנושא שהביאה ועדה של הכנסת יפתח ויסכם יושב-ראש הוועדה או חבר הוועדה שהוסמך לכך על ידי;

- (3) בנושא שהחלט בכנסת לדון בו בעקבות הצעה לסדר היום —
- (א) העלה את ההצעה חבר הכנסת, יפתח ויסכם המציע או חבר הכנסת אחר-בשמו;

- (ב) העלתה את ההצעה קבוצת חברי הכנסת במשותף, יפתח ויסכם אחד-המציעים;

- (ג) העלו את ההצעה חברי הכנסת מסיעות שונות בנפרד, רשאית הממשלה לפתוח ולסכם את הדיון; לא עמדה הממשלה על זכותה זו, יפתח ויסכם אחד מן המציעים לפי הסכם ביניהם, ובאין הסכם — לפי החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים.

52. (א) ביקש חבר הכנסת מיושב-ראש הישיבה רשות להציע הצעה לסדר ניהול הישיבה או הצבעה (להלן — הצעה לסדר), יחליט היושב-ראש אם להיענות לבקשה.

הצעה לסדר

(ב) בקשה להציע הצעה לסדר תוגש ליושב-ראש בכתב; אולם בקשה להציע הצעה לסדר ההצבעה תוכל להיות גם בעל-פה.

(ג) נתן יושב-ראש הישיבה לחבר הכנסת רשות להציע הצעה לסדר, רשאי חבר הכנסת להציע הצעתו ולנמקה במשך לא יותר מדקה אחת.

(ד) יושב-ראש הישיבה יכריע אם לקבל את ההצעה לסדר או לדחותה.

53. (א) חבר הכנסת המבקש רשות להודעה אישית ימסור תחילה בכתב ליושב-ראש את תוכן הודעתו.

הודעה אישית

(ב) לא תינתן רשות להודעה אישית אלא לתיקון אי-הבנה שחלה בדברי המבקש או בקשר לדבריו, או להסרת האשמה שהושמעה בכנסת.

(ג) הודעה אישית לא תאריך מחמש דקות; זמן של הודעות אישיות — בסוף הישיבה.

54. (א) בדיון על הצעת חוק תינתן רשות הודעה לכל סיעה —

הודעה סיעה בדיון על הצעת חוק

- (1) שלא השתתפה בהצבעה או נמנעה ממנה בקריאה ראשונה;
- (2) שלא השתתפה בהצבעה או נמנעה ממנה בקריאה שלישית;
- (3) שלא הגישה הסתייגות לקריאה השניה וקיבלה רשות למתן הודעה מן הוועדה שבה נדונה הצעת החוק.

² ס"ח תש"ט, עמ' 1.

(ב) הודעה לפי סעיף זה תימסר לאחר ההצבעה ולא תאריך מחמש דקות.

הודעת סיעה
בדיון שלא
בהצעת חוק

55. בדיון על נושא שאיננו הצעת חוק רשאית כל סיעה שלא השתתפה בהצבעה או נמנעה ממנה למסור הודעה; הודעה לפי סעיף זה תימסר לאחר ההצבעה ולא תאריך מחמש דקות.

הודעות סיעות
במקום דיון

56. החליטה ועדת הכנסת על הודעות סיעות במקום דיון, יימסרו ההודעות לפני ההצבעה; ומנן של הודעות לפי סעיף זה תקבע ועדת הכנסת בתחום של חמש עד עשר דקות.

סימן כ': החלטות

החלטות שלא על
הצעות חוק

57. (א) בדיון על נושא שאיננו הצעת חוק רשאית כל סיעה או קבוצה של סיעות להגיש הצעת החלטה לסיכום הדיון. ההצעות יוגשו תחילה בכתב ליושב-ראש.

(ב) אחרי סיכום הדיון בהתאם לסעיף 51, יעמיד היושב-ראש את ההצעות להצבעה בעד ונגד.

(ג) כוללת הצעה מסויימת שני סעיפים או יותר והוגשה בקשה, על ידי המציעים או בהסכמתם, להצביע את סעיפי ההצעה הצבעה נפרדת, ישאל היושב-ראש, בטרם יעמיד את ההצעה להצבעה, אם יש התנגדות לבקשה; לא הובעה התנגדות – תיערך ההצבעה כמבוקש; הובעה התנגדות – תחליט הכנסת בהצבעה מוקדמת, ללא דיון, אם להיענות לבקשה אם לאו. נערכת הצבעה נפרדת כאמור, רואים כל סעיף וסעיף בהצעה בפני עצמה.

סדר ההצבעה

58. (א) סדר ההצבעה יקבע היושב-ראש; הרשות בידו להחליט ששאלה עקרונית תוצבע תחילה.

(ב) הממשלה זכאית שהצעה שהביאה היא תוצבע תחילה.

קריאה להצבעה

59. לפני כל הצבעה או סדרת הצבעות יודיע היושב-ראש לכל חברי הכנסת הנמצאים מחוץ לאולם הישיבה על ההצבעה, או על סדרת ההצבעות, על ידי צלצול שיישמע בכל בניני הכנסת.

כיצד מצביעים

60. (א) מצביעים בהרמת ידיים.

(ב) על פי דרישת עשרים חברי הכנסת לפחות, או על פי דרישת הממשלה, תיערך הצבעה אישית או הצבעה חשאית בכתב.

קביעת תוצאות
ההצבעה

61. (א) ראה היושב-ראש, כי ההצעה שהועמדה להצבעה זכתה ברוב או גדחתה ברוב, אין סופרים את הקולות.

(ב) לא היו תוצאות ההצבעה ברורות ליושב-ראש, יספור את הקולות מזכיר הכנסת או אחד מסגניו.

(ג) החליט היושב-ראש, על דעתו או לפי דרישת אחד מחברי הכנסת, שספירת הקולות תיעשה על-ידי מוני קולות מבין חברי הכנסת, יקבע היושב-ראש שנים או יותר מבין חברי הכנסת ויטיל עליהם את ספירת הקולות.

62. (א) חבר הכנסת לא ינאם בכנסת אלא אם קיבל רשות הדיבור מהיושב-ראש.
(ב) חבר הכנסת שקיבל רשות הדיבור, ידבר מעל הדוכן, אבל רשאי חבר הכנסת, ברשות היושב-ראש, לשאול שאלה ולהעיר הערה ממקומו.
63. (א) נאום מעל במת הכנסת לא יכיל איזכור דעה או עמדה של שר, של חבר הכנסת או של סיעה בכנסת שהשמיעו בוועדות הכנסת; הגבלה זו לא תחול אם נוסחו הדעה או העמדה בוועדה כהצעה או כהודעה של שר, של אותו חבר הכנסת או של אותה סיעה, למליאת הכנסת.
- (ב) נאום מעל במת הכנסת לא יכיל איזכור שיחה שהתנהלה בין חבר הכנסת לבין שר או בין חבר הכנסת לבין חבר הכנסת אחר.
64. (א) חבר הכנסת שאינו מדבר לענין הנושא או ממשיך לדבר אף על פי שהיושב-ראש הודיע לו שזמנו נגמר או פנה אליו, יעיר לו היושב-ראש.
- (ב) המשיך חבר הכנסת לנאום אחרי שהיושב-ראש הפסיק אותו או שלא ציית להערת היושב-ראש לפי סעיף זה, רשאי היושב-ראש להפסיק את רישום דבריו בפרוטוקול.
65. (א) חבר הכנסת חייב בזמן הישיבות לציית להוראות היושב-ראש.
- (ב) חבר הכנסת שנפגע על-ידי החלטה, הערה או הוראה של היושב-ראש רשאי לערער לפני ועדת הכנסת; החלטה ועדת הכנסת תהא סופית.
66. חבר הכנסת המתנהג בישיבת הכנסת בצורה הפוגעת בכבוד הכנסת או בכבוד אחד מחבריה או בסדר דיוניה, יזהירו היושב-ראש בהודיעו שהוא קורא אותו לסדר.
67. קרא היושב-ראש את חבר הכנסת לסדר שלוש פעמים בישיבה אחת, רשאי היושב-ראש לשלול ממנו את רשות הדיבור באותה ישיבה.
68. חבר הכנסת שאינו מציית להוראות היושב-ראש אחרי שנקרא לסדר שלוש פעמים, רשאי היושב-ראש להפסיק את ישיבת הכנסת לזמן קצר.
69. (א) הפר חבר הכנסת את הסדר בישיבות הכנסת, או שפגע בכבוד היושב-ראש, רשאי היושב-ראש להעמיד, ללא ויכוח, להצבעה להוציא את החבר מהישיבה, ואם היה צורך בכך — לתת הוראה להוצאתו בכוח.
- (ב) היתה הפרה חמורה, יובא הענין על-ידי היושב-ראש והסגנים לוועדת הכנסת, והיא רשאית להחליט על הרחקת חבר הכנסת מישיבות הכנסת שמספרן לא יעלה על 5, וזאת בין אם פעלו בנוגע אליו בהתאם לסעיף קטן (א) של סעיף זה, בין אם לא פעלו.
70. החליטה ועדת הכנסת להרחיק חבר הכנסת מישיבות הכנסת, רשאי חבר הכנסת לערער על ההחלטה לפני הכנסת בשעה שיקבע לכך היושב-ראש; הכנסת תשמע את המערער והמתנגד לערעור — כל אחד בתחום של 15 דקות — ותחליט בדבר בלי ויכוח נוסף.
71. חבר שהמשיך באי-ציית גם לאחר חידוש הישיבה שהופסקה לפי סעיף 68, או שסירב לעזוב את אולם הישיבות בניגוד להחלטת ועדת הכנסת או הכנסת לפי סעיף 69, רשאי היושב-ראש להחליט על הרחקתו מאולם הישיבות בכוח, ויתן הוראה מתאימה לקצין הכנסת.

קבלת רשות
הדיבור

הגבלת איזכורים

הערה לנאום

ציית להוראות

קריאה לסדר

שלילת רשות
הדיבור

הפסקת הישיבה

הוצאה והרחקה
מהישיבה

ערעור

הרחקה בכוח

פרק חמישי: עבודות הוועדות

72. יושב-ראש ועדה יזמין את חברי הוועדה לשיבות רגילות בזמנים שקבעה הוועדה; ישיבות החופות של הוועדה יוזמנו על-ידי היושב-ראש לפי יזמתו או לפי דרישת שליש מחברי הוועדה או לפי דרישת הממשלה.
73. (א) ועדת הכנסת רשאית להטיל על ועדה מוועדות הכנסת להמשיך בעבודתה בימי הפגרה.
- (ב) בתקופת הפגרה יזמן יושב-ראש הכנסת ועדה מוועדות הכנסת לפי דרישת הממשלה או לפי דרישת שליש מחברי אותה הוועדה.
74. יושב-ראש ועדה רשאי לקיים ישיבות הוועדה בכל מספר חברים שנוכחים, וכלכד שכל החברים הוזמנו לישיבה.
75. ישיבות הוועדות אינן פומביות, אלא אם הוועדה החליטה אחרת.
76. (א) בישיבות הוועדות יתנהל פרוטוקול שיכיל את רשימת הנוכחים בישיבה, תמצית הדברים, הצעות והחלטות הוועדה.
- (ב) כל חבר הוועדה רשאי לעיין בפרוטוקולים של ישיבות הוועדה.
- (ג) לכל סיעה יומצאו —
- (1) סיכומים שבועיים של עבודת הוועדות, פרט לוועדת החוץ והבטחון וועדת הכספים;
- (2) הודעות שנתפרסמו מטעם ועדה מוועדות הכנסת.
77. (א) סדר היום של ישיבת ועדה יקבע יושב-ראש הוועדה; חברי הוועדה רשאים להוסיף הצעות לסדר-היום בהסכמת רוב הוועדה, וכלכד שהדיון בהצעות אלו יהיה לאחר הדיון בסעיפי סדר היום שקבע יושב-ראש הוועדה.
- (ב) זכות קדימה תינתן לדיון בהצעות חוקים הכלולות בסדר-היום.
78. ועדה קבועה רשאית להזמין מזמן לזמן לדיון, ללא זכות הצבעה, חבר הכנסת שאיננו חבר הוועדה שהציע הצעה שבה דנה הוועדה, או כל תיקון להצעה שבתחום דיוניה; הוועדה היא הקובעת את מידת השתתפותו של חבר הכנסת כזה, אם הוזמן לדיון, ותחליט אם החבר — במקרה שהצעתו לא נתקבלה בוועדה — רשאי להסתייג.
79. ועדה קבועה רשאית להזמין לדיוניה משקיפים קבועים מנציגי הסיעות שאינן מיוצגות באותה ועדה, אם אין התנגדות לכך בוועדה.
80. ועדה קבועה רשאית להזמין מזמן לזמן לישיבותיה —
- (1) מומחה לשאלה שבה דנה הוועדה, בין שהוא חבר הכנסת ובין שאיננו חבר בה;
- (2) כל אדם, או בא-כוחו של גוף או חוג מסויים, שיש לו ענין בשאלה שהוועדה דנה בה, לשמוע את דעתו ולבקש ממנו תשובות על שאלות שהיא תמצא לנכון להציג לו;
- (3) באמצעות השר הנוגע בדבר ובהסכמתו — עובד המדינה האחראי לשטח פעולה מסויים.

81. שר רשאי להביא לדיוני ועדה את העוזרים שהוא זקוק להם, או להיות מיוצג על ידי עוזר שהשר מילא את ידיו לכך.

ייוצג של שר

82. הקשר בין ועדה מוועדות הכנסת לבין משרד משרדי הממשלה הוא רק באמצעות השר הנוגע בדבר.

קשר עם משרדי הממשלה

83. (א) בענין ששר רשאי להורות ולהתקין תקנות בנות פעל תחיקתי, אין הוועדה רשאית להעמיד להצבעה אלא המלצות.

המלצות

(ב) בענין הדורש חקיקה בכנסת, אין הוועדה רשאית להמליץ אלא בדבר מסויים.

84. בכל מקרה שיש רוב בוועדה הדורש לדון מחדש בהחלטה שנתקבלה בוועדה וטרם הונחה על שולחן הכנסת, יש לדון מחדש בענין שהוחלט עליו.

דיון מחדש

85. (א) בענין שאינו הצעת חוק ואשר נמסר על-ידי הכנסת לדיון אחת הוועדות, תביא הוועדה את מסקנותיה לידעת חברי הכנסת על-ידי הנחתן על שולחן הכנסת, וזולת אם החליטה הוועדה, מטעמים מיוחדים שתציין בהחלטתה, שלא לפרסם מסקנותיה; והוועדה רשאית שלא לפרסם את הטעמים להחלטתה. מסקנות של ועדה שיונחו על שולחן הכנסת – יונחו בצירוף מסקנות המיעוט או חבר בודד של הוועדה, אם היו כאלו.

מסקנות הוועדה ואופן הבאתן לכנסת

(ב) בכל מקרה שאין החלטה מראש של הכנסת לקיים דיון במסקנות הוועדה, רשאית הממשלה להציע לכלול דיון במסקנות הוועדה בסדר-היום של הכנסת; כמו-כן רשאי כל חבר הכנסת, על-ידי הצעה לסדר-היום, להציע לכלול דיון כאמור בסדר-היום של הכנסת. (ג) מסקנות הוועדה יצורפו ל"דברי הכנסת".

86. (א) עברו ששה חדשים מהיום שענין נמסר לדיון של ועדה לפי סעיף 85 או מהיום שהצעת חוק הועברה לוועדה לפי סעיף 90 (א) או סעיף 91 או סעיף 112 (א) או סעיף 115 והוועדה לא הניחה מסקנותיה על שולחן הכנסת או לא החזירה את הצעת החוק לכנסת או לא עשתה כאמור בסעיף 112 (ב), הכל לפי הענין, יודיע יושב-ראש הוועדה בכתב ליושב-ראש הכנסת על הסיבות לכך, וכן יעשה, מדי פעם, אם עברו ששה חדשים נוספים; ימי הפגרה לא יבואו בחשבון בענין התקופות הנזכרות בסעיף זה.

הודעות על עבודת הוועדה

(ב) לענין סעיף קטן (א), ענין או הצעת חוק שהכנסת קבעה את הוועדה בה יידונו – יראו כיום מסירתם לוועדה את יום החלטת הכנסת על העברתם לוועדה; ענין או הצעת חוק שקביעת הוועדה בה יידונו נמסרה לוועדת הכנסת – יראו כיום מסירתם לוועדה את יום החלטת ועדת הכנסת הקובעת את הוועדה, ואם החליטה ועדת הכנסת על העברת הענין או הצעת החוק לוועדה משותפת – את יום הרכבת הוועדה המשותפת.

פרק ששי: הדיון בהצעות חוק מטעם הממשלה

87. (א) הצעת חוק מטעם הממשלה (להלן בפרק זה – הצעת חוק) תוגש לכנסת על-ידי מסירתה ליושב-ראש הכנסת.

הנחה על שולחן הבית

(ב) יושב-ראש הכנסת יניח את הצעת החוק על שולחן הכנסת ויעמידה על סדר-היום.

(ג) הדיון בהצעת החוק לא ייערך אלא לאחר שהצעת החוק היתה מונחת על שולחן הכנסת לפחות יומיים, אם ועדת הכנסת לא החליטה, לבקשת הממשלה, להקדים את הדיון.

(ד) במידת האפשר יימסרו תרגומי הצעות חוק לחברי הכנסת הערבים תוך התקופה הקבועה בסעיף זה.

שלוש קריאות

88. הדיון על הצעת חוק ייערך בשלוש קריאות.

קריאה ראשונה

89. (א) בקריאה הראשונה, יתחיל הדיון בדברי הסבר של חבר הממשלה או של סגן-שר, ויראו את דבריו כהצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה.

(ב) נרשמו חברי הכנסת לרשות הדיבור, יתקיים הדיון לפי הסדרים שנקבעו בפרק הרביעי, אם אין בענין הוראה אחרת בפרק זה.

(ג) חבר הממשלה או סגן-שר רשאי לסכם את הדיון בדברי תשובה.

הצבעה לאחר
הקריאה ראשונה

90. (א) הקריאה הראשונה תסתיים בהצבעה בעד ההעברה של הצעת החוק לוועדה מועדות הכנסת או נגד ההעברה.

(ב) הוצע להחזיר את הצעת החוק לממשלה, יועמדו להצבעה הצעה זו וההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה — זו מול זו.

(ג) החליטה הכנסת לא להעביר את הצעת החוק לוועדה או החליטה להחזירה לממשלה, חוזרת הצעת החוק לממשלה ותורד מסדר יומה של הכנסת.

הוועדה לניסוח
ההצעה

91. (א) החליטה הכנסת להעביר את הצעת החוק לוועדה, והיו הצעות שונות בנוגע לוועדה אליה תועבר הצעת החוק או-שלא הוצעה ועדה מסוימת, תקבע ועדת הכנסת את הוועדה אליה תועבר הצעת החוק.

(ב) קבעה ועדת הכנסת את הוועדה, יודיע על כך יושב-ראש ועדת הכנסת מעל במת הכנסת.

הדיון בוועדה

92. (א) הוועדה תדון בהצעת החוק שהועברה אליה על-ידי הכנסת.

(ב) היועץ המשפטי לממשלה, סגניו ועוזריו, והיועצים המשפטיים למשרדי הממשלה יעמדו לרשות הוועדה ולרשות כל אחד מחבריה לכל עזרה שתידרש מהם בניסוח החוק, ההצעות וההסתייגויות.

תיקוני ההצעה

93. הוועדה רשאית להציע תיקונים בהצעת החוק ככל שייראה לה, ובלבד שתיקונים כאלה לא יחרגו מגדר הנושא של הצעת החוק; היתה הצעת החוק תיקון לחוק קיים, רשאית הוועדה להציע תיקונים שאינם חורגים מגדר הנושא של הצעת החוק, אף אם הם נוגעים לסעיפים של החוק שאינם נזכרים בהצעת החוק.

חריגה מגדר
הנושא

94. (א) הוצע בוועדה תיקון להצעת חוק, וחבר הוועדה או נציג הממשלה טוען שהתיקון המוצע חורג מגדר הנושא של הצעת החוק, יביא יושב-ראש הוועדה את הדבר לפני ועדת הכנסת, ויושב-ראש ועדת הכנסת יעמידו בסעיף ראשון על סדר יומה בישיבתה הרגילה הראשונה לאחר מכן; החלטת ועדת הכנסת תהא סופית.

(ב) נשמעה הטענה מפי חבר הכנסת שאינו חבר בוועדה, תחליט הוועדה אם להביא את הדבר לפני ועדת הכנסת.

חלוקת
הצעת החוק

95. הוועדה רשאית בכל עת, על פי יומתה, להביא לפני הכנסת הצעה שהכנסת תרשה לדון ולהביא לפניו רק חלק מחוק שהועבר לוועדה; הצעה כזאת תיחשב כקריאה ראשונה חדשה של חלק החוק.

96. הוועדה רשאית בכל עת, על פי יזמתה, ובאישורה של ועדת הכנסת, למזג שתי הצעות חוק או יותר, ולהביאן כהצעת חוק אחת לקריאה שניה ושלישית בכנסת.

הנחה על
שולחן הכנסת
לקריאה שניה

97. (א) סיימה הוועדה את דיוניה בהצעת החוק, תחזירה לכנסת לקריאה שניה בנוסח שאישרה לכך.

(ב) היו הקולות בוועדה שקולים לכל אחת משתי גירסאות לסעיף אחד בהצעת החוק, תביא הוועדה שתי גירסאות להצבעה בקריאה שניה.

(ג) הוועדה תצרף להצעת החוק רשימת ההסתייגויות של חברי הוועדה ושל חברי כנסת אחרים לפי סעיף 78, ושל נציג הממשלה; הסתייגות אינה יכולה לשלול את עצם החוק.

(ד) הצעת החוק בצירוף ההסתייגויות כאמור תוגח על שולחן הכנסת על-ידי יושב-ראש הכנסת, והוא יעמידה על סדר יומה.

חידוש הדיון
בוועדה על-פי
דרישתה

98. (א) הוועדה הנוגעת בדבר רשאית לחדש דיוניה בהצעת החוק גם לאחר שהונחה על שולחן הכנסת וכל עוד לא התחילה הקריאה השניה.

(ב) החליטה הוועדה לעשות כן, יודיע יושב-ראש הכנסת על כך בכנסת, והקריאה השניה תידחה עד שהצעת החוק תוחזר ותוגח על שולחן הכנסת.

זמן הקריאה
השניה

99. הקריאה השניה תיערך למחרת ההנחה על שולחן הכנסת או באחת הישיבות שלאחר מכן, זולת אם החליטה ועדת הכנסת להחיר את הקריאה ביום ההנחה.

סדרי הדיון
בקריאה השניה

100. (א) הדיון בקריאה השניה יתחיל בהרצאה מטעם הוועדה מפי יושב-ראש הוועדה או מפי חבר הוועדה שנתמנה לכך על-ידי, או, בהעדר היושב-ראש, מפי חבר הוועדה שנתמנה לכך על-ידיה, ויראו את הדברים בשם הוועדה כהצעה לקבל את הצעת החוק בקריאה השניה.

(ב) היושב-ראש יעמיד להצבעה את סעיפי הצעת החוק, אחד אחד.

(ג) סעיפים רצופים שלא נרשמו להם הסתייגויות, רשאי היושב-ראש להעמידם להצבעה במרוכז, זולת אם דרש חבר הכנסת להצביע בנפרד על כל אחד מהם או על אחד מהם.

(ד) נרשמה הסתייגות לסעיף מסוים, יקבל המסתייג רשות הדיבור לחמש דקות להנמקת ההסתייגות.

(ה) היושב-ראש רשאי, בהסכמת המסתייג ויושב-ראש הוועדה, לרכז את הנמקת ההסתייגויות למספר סעיפים בבת אחת.

(ו) יושב-ראש הוועדה או מי שנתמנה לכך על-ידי או על-ידי הוועדה ישיב למסתייגים.

(ז) הזכות הניתנת לכל חבר הממשלה לדבר בשם הממשלה בכל שלב של הדיון נתונה בקריאה שניה גם לסגן השר שמשדרו ממונה על ביצועו של החוק המוצע.

101. (א) בכל שלב של הדיון בקריאה השניה רשאית הכנסת, לפי הצעת הממשלה או יושב-ראש הוועדה, להטיל על הוועדה לחזור ולדון בהצעת החוק כולה או בשאלה שהכנסת תפרש בהחלטתה.

דיון חוזר
בוועדה על-פי
דרישת הכנסת

(ב) הוועדה תדון בהצעת החוק או בשאלה שנמסרה לה על-ידי הכנסת, ותביא לפנייה את הצעותיה.

102. היושב-ראש יצביע תחילה על הצעת המסתייג; לא נתקבלה הצעת המסתייג, יצביע על הסעיף בנוסח הוועדה; נתקבלה הצעת המסתייג, יצביע על הסעיף בנוסח ההסתייגות.
103. כתום ההצבעה בכל סעיפי החוק תחילים מיד הקריאה השלישית, בה תצביע הכנסת, ללא דיון נוסף, על הנוסח הסופי של החוק כולו כפי שנתקבל בקריאה השניה; והוא כשלא נתקבלה הסתייגות בקריאה השניה ולא הוצבע בה על גירסאות שונות לסעיף אחד.
104. (א) נתקבלה הסתייגות בקריאה השניה או הוצבע בה על גירסאות שונות לסעיף אחד, תחילים הקריאה השלישית בשבוע שלאחר השבוע בו הסתיימה הקריאה השניה, והוועדה רשאית, לפני הקריאה השלישית, להביא בהצעת החוק את שינויי הנוסח המחוייבים בעקבות ההסתייגות או הגירסה שנתקבלה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי נציג הממשלה, או יושב-ראש הוועדה בשמה, לבקש במקרים מיוחדים שהקריאה השלישית תחלים מיד או שהקריאה השלישית תידחה לשבוע נוסף, והודעה על כך תימסר הכנסת.
105. בדיון על תקציב המדינה, ובמקרים אחרים יוצאים מן הכלל, רשאית ועדת הכנסת לקבוע סדרי דיון מיוחדים.
106. (א) כל עוד לא נתקבל החוק בקריאה השלישית, רשאית הממשלה, בכל שלב של הדיונים בוועדה או במליאת הכנסת, לחזור בה מהצעת החוק כולה, אם על-ידי הודעה בכנסת ואם על-ידי הודעה בכתב ליושב-ראש הכנסת.
- (ב) התחילה הקריאה השניה, לא תימסר הודעה כזאת אלא לאחר שתופסק הקריאה לפי דרישת הממשלה; ההפסקה תאריך לא פחות משבוע ולא יותר משלושה שבועות; ימי פגרה לא יבואו במנין.
- (ג) נמסרה ההודעה ליושב-ראש הכנסת, יודיע על כך לכנסת.
- (ד) עם מסירת ההודעה לכנסת, על-ידי הממשלה או על-ידי יושב ראש הכנסת, תורד הצעת החוק מסדר יומה של הכנסת.
107. חזרה בה הממשלה מהצעת חוק, אין היא רשאית להביא באותו מושב של הכנסת הצעת חוק אחרת באותו נושא, אלא אם החליטה ועדת הכנסת להתיר זאת; אולם רשאית הממשלה לחזור בה מהחזרת החוק.

פרק שביעי: הדיון בהצעות חוק של חברי הכנסת

108. (א) כל חבר הכנסת רשאי להציע הצעת חוק.
- (ב) חבר הכנסת המציע הצעת חוק יגישנה ליושב-ראש הכנסת, ויושב-ראש הכנסת והסגנים, אחרי שאישרו את ההצעה, יניחוה על שולחן הכנסת.
109. במסגרת הזמן המוקצה לדיון בהצעות לסדר-היום או במועד אחר שייקבע על-ידי יושב-ראש הכנסת והסגנים תוך תיאום הזמן עם הממשלה, יתקיים דיון מוקדם בהצעת החוק כאמור להלן, ובלבד שדיון זה לא יתקיים לפני עבור יומיים מהנחת ההצעה על שולחן הכנסת ולא יאוחר מחדשיים מהגשתה ליושב-ראש הכנסת, אלא אם ועדת הכנסת החליטה להקדים את הדיון או אם הסכימה להאריך את התקופה של חדשיים; ימי פגרה לא יבואו במנין התקופה האמורה של חדשיים.

110. סדר הבאת הצעות חוק של חברי-הכנסת לדיון. מוקדם ייקבע על ידי היושב-ראש והסגנים בהתחשב עם גודל הסיעות אליהן משתייכים בעלי ההצעות.

הבאה לדיון

111. (א) חבר הכנסת המציע ינמק בדיון המוקדם את הצעת החוק כתחום של עשר דקות.

הנוהל בדיון המוקדם

(ב) תמכה הממשלה בהעברת ההצעה לוועדה, או לא נקטה עמדה, רשאי אחד מחברי הכנסת להציע להסיר את הצעת החוק מסדר היום ולנמק את הצעתו במסגרת של עשר דקות.

(ג) הציעו הממשלה או אחד מחברי הכנסת להסיר את הצעת החוק מסדר היום, רשאי חבר הכנסת המציע לחזור ולהשיב במסגרת של חמש דקות.

(ד) בגמר הדיון תחליט הכנסת אם להעביר את הצעת החוק לוועדה או להסירה מסדר היום.

112. (א) החליטה הכנסת להעביר את הצעת החוק לוועדה, תהיה קביעת הוועדה בהתאם לסעיף 91.

העברה לוועדה

(ב) הוועדה תכין את הצעת החוק לקריאה הראשונה לדיון בכנסת או תציע לכנסת להסירה מסדר היום.

113. (א) הכינה הוועדה את הצעת החוק לקריאה הראשונה בכנסת, תתקיים הקריאה הראשונה בהצעה כפי שהביאה אותה הוועדה.

קריאה ראשונה

(ב) הציעה הוועדה לכנסת להסיר את הצעת החוק מסדר יומה, ודחתה הכנסת הצעה זו, תתקיים הקריאה הראשונה בהצעת החוק כפי שהגיש אותה חבר הכנסת המציע.

(ג) בקריאה הראשונה ייפתח ויסוכם הדיון על-ידי חבר הכנסת המציע, או על-ידי חבר הכנסת אחר אם ביקש זאת המציע.

114. (א) החליטה הכנסת להעביר לוועדה הצעות-חוק אחדות על נושא אחד, והוועדה הכינה לקריאה ראשונה הצעת-חוק, אחת יראוה כהצעת החוק של כל מציעי הצעות-החוק שהועברו לוועדה, ושמותיהם יופיעו על גבי ההצעה לפי סדר הא-ב של שמותיהם.

הצעות חוק על נושא אחד

(ב) הדיון בקריאה הראשונה ייפתח ויסוכם על-ידי אחד המציעים שהמציעים הסכימו עליו, ובאין הסכמה כזאת — על-ידי יושב-ראש הוועדה שהכינה את הצעת החוק לקריאה ראשונה. נפתח הדיון על ידי יושב-ראש הוועדה יהיו המציעים רשאים ליטול רשות הדיבור בראשית הדיון לפי הסדר שבו הגישו הצעותיהם.

115. המשך הדיון בהצעת החוק יהיה בהתאם לסעיפים 90, 92 עד 104, בשינויים המחוייבים.

המשך הדיון

116. (א) עד גמר הדיון בוועדה לאחר הקריאה הראשונה רשאי חבר הכנסת המציע לחזור בו מהצעתו.

זכותו של חבר הכנסת לחזור בו

(ב) חזר בו המציע מהצעת החוק, יודיע יושב-ראש הוועדה על כך לכנסת, ועם מסירת ההודעה תורד ההצעה מסדר יומה של הכנסת.

117. (א) החליטה הכנסת להסיר את הצעת החוק מסדר היום — אם לפי סעיף 111 ואם לפי סעיף 113 — או שחזר בו חבר הכנסת מהצעתו לפי סעיף 116, לא תונח על שולחן הכנסת, באותו כנס של הכנסת, הצעת חוק שיושב-ראש הכנסת קבע שהיא זהה או דומה לה בעיקרה, אלא אם ראה יושב-ראש הכנסת שחל בינתיים שינוי של ממש בנסיבות, והחליט מטעם זה להתיר את הנחת ההצעה החדשה על שולחן הכנסת עוד באותו כנס.

הצעת חוק זהה

(ב) קבע יושב-ראש הכנסת שהצעת חוק היא או דומה בעיקרה להצעת חוק קודמת, ולא התיר את הנחת ההצעה החדשה על שולחן הכנסת, הכל כאמור בסעיף קטן (א), רשאי חבר הכנסת שהגיש את הצעת החוק לערער תוך שבועיים בפני ועדת הכנסת; החלטת ועדת הכנסת תהיה סופית.

(ג) החליטה ועדת הכנסת, בערעור לפי סעיף קטן (ב), שהצעת החוק אינה זהה או דומה בעיקרה להצעה קודמת, תונח הצעת החוק מיד על שולחן הכנסת ועל הדיון בה יחולו הוראות סעיף 109.

(ד) התיר יושב-ראש הכנסת, או התירה ועדת הכנסת בערעור לפי סעיף קטן (ב), את הנחת הצעת החוק על שולחן הכנסת, תונח ההצעה מיד על שולחן הכנסת ועל הדיון בה יחולו הוראות סעיף 109, אלא שהתקופה של חדשים האמורה באותו סעיף תתחיל מיום מתן ההיתר.

(ה) קבע יושב-ראש הכנסת שהצעת החוק זהה או דומה בעיקרה להצעה קודמת ולא התיר הנחתה על שולחן הכנסת, והמציע לא ערער או שערער וערעורו נדחה על-ידי ועדת הכנסת, תונח הצעת החוק על שולחן הכנסת בראשית הכנס הבא של הכנסת, וכלכך שהדיון המוקדם בה לא יתקיים לפני עבור תקופה של ששה חדשים מהיום שההצעה הקודמת הוסרה מסדר-היום או שהמציע חזר בו ממנה; ימי פגרה לא יבואו במנין התקופה האמורה של ששה חדשים.

הצעות חוק
מקבילות

118. העבירה הוועדה לקריאה ראשונה הצעת חוק של חבר הכנסת, והוגשה הצעת חוק מקבילה על-ידי הממשלה, ייפתח הדיון בקריאה הראשונה על-ידי שני המציעים לפי סדר שייקבע לפי הסכם ביניהם, וכאין הסכם – על-ידי היושב-ראש.

הצעה פרטית
והצעת הממשלה

119. בשעת הדיון בקריאה הראשונה על הצעת חוק מטעם הממשלה, אין-חבר הכנסת יכול להגיש הצעת חוק משלו במקום החוק שהציעה הממשלה; הוראה זו אינה פוגעת בזכות להגיש הסתייגויות בוועדה, אם החוק שהציעה הממשלה הועבר לוועדה.

פרסום

120. (א) הצעת חוק של חבר הכנסת תפורסם ב"דברי הכנסת" כנספת לישיבה בה הועלתה ההצעה לסדר יומה של הכנסת.

(ב) הצעת חוק של חבר הכנסת שהוועדה הכינה לקריאה ראשונה, תפורסם ב"רשומות – הצעות חוק" בציון שם המציע.

חלק ג': פירוש התקנון – תקדימים

קביעת תקדימים

121. שאלה הנוגעת לדיוני הכנסת שאין לה הוראה בתקנון, תחליט בה ועדת הכנסת, והחלטתה תהיה תקדים מחייב כל עוד לא נתקבל על-ידי הכנסת תיקון בתקנון לענין זה.

סטיה מהתקנון
והתקדימים

122. הכנסת לא תדון בשום ענין בצורת דיון החורגת מהוראות התקנון, או מהתקדימים, אלא אם כן דנה והחליטה ועדת הכנסת על-כך.

פירוש התקנון
והתקדימים

123. (א) התעורר בשעת הדיון בכנסת ספק בפירוש הוראה מהוראות התקנון או התקדימים, יכריע יושב-ראש הישיבה והכרעתו באותה ישיבה תהיה מחייבת.

(ב) הרשות בידי חבר הכנסת, תוך 15 יום אחרי הישיבה, לערער על הפירוש שניתן על-ידי ראש הישיבה, לפני ועדת פירושים מורכבת מיושב-ראש הכנסת ושמונה חברי כנסת שייבחרו על-ידי ועדת הכנסת.

(ג) החלטת ועדת הפירושים תהיה סופית.

124. (א) כל חבר הכנסת רשאי להציע הצעה לתיקון התקנון.
(ב) ההצעה תוגש ליושב-ראש ועדת הכנסת; ועדת הכנסת תחליט אם להגיש להגשתה לכנסת או להסירה מסדר יומה.
- (ג) הוגשה הצעת התיקון על ידי חבר הכנסת שאינו חבר ועדת הכנסת, רשאי אותו חבר הכנסת להשתתף, ללא זכות הצבעה, בדיוני הוועדה על הצעתו.
125. החליטה ועדת הכנסת להגיש הצעת תיקון לכנסת, תונח ההצעה על שולחן הכנסת, וכל חבר הכנסת, רשאי, תוך ארבעה עשר יום מהיום שהודיעו בכנסת על הנחת ההצעה, להגיש בכתב ליושב-ראש ועדת הכנסת השגה על התיקון המוצע.
126. לא הוגשו השגות כאמור בסעיף 125, יודיע יושב-ראש ועדת הכנסת על כך בכנסת, והכנסת תצביע, ללא דיון, על אישור התיקון.
127. (א) הוגשו השגות כאמור בסעיף 125 תדון בהן ועדת הכנסת.
(ב) הוגשה השגה על ידי חבר הכנסת שאינו חבר ועדת הכנסת, רשאי אותו חבר הכנסת להשתתף, ללא זכות הצבעה, בדיוני הוועדה על השגתו.
- (ג) סיימה ועדת הכנסת את הדיון בהשגות, תונח הצעת התיקון על שולחן הכנסת בנוסח שקיבלה הוועדה בצירוף ההשגות שלא קיבלה; היו הקולות בוועדה שקולים לכל אחת משתי הגירסאות, יונחו על שולחן הכנסת שתי הגירסאות.
- (ד) כל משיג יקבל בכנסת רשות הדיבור לחמש דקות להנמקת השגתו; יושב-ראש ועדת הכנסת או חבר הוועדה שנתמנה לכך על ידי ישיב למשיג, והכנסת תצביע על ההשגה.
- (ה) בתום ההצבעה על ההשגות ועל גירסאות שונות תצביע הכנסת, ללא דיון נוסף, על אישור התיקון בנוסח הסופי.
128. תיקון התקנון, תחילתו עם אישורו על-ידי הכנסת.
129. תיקון התקנון יפורסם ב"דברי הכנסת" כנספח לשיבה בה אושר, ויושב-ראש הכנסת יפרסם אותו ב"לקוט הפרסומים".

הצעה לתיקון
התקנון

הזכות להגשת
השגות

הליכים באין
השגות

הליכים כשהוגשו
השגות

תחילת תוקף

פרסום

משרד המשפטים

מסמך זה הינו העתק שנסרק בשלמותו ביום ובשעה המצוינים ,
בסריקה ממוחשבת מהימנה מהמסמך המצוי בתיק ,
בהתאם לנוהל הבדיקות במשרד המשפטים.
על החתום

משרד המשפטים (חתימה מוסדית).